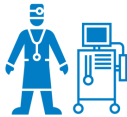

6 ZDRAVSTVENO VARSTVO NA SEKUNDARNI IN TERCIARNI RAVNI

6.4 STERILIZACIJE

V letu 2013 je bilo opravljenih 1.340 sterilizacij. Za poseg se v večjem številu odločajo ženske. Stopnja sterilizacij pri ženskah znaša 2,38, pri moških pa 0,46 na 1.000 prebivalcev.

Sterilizacija je poseg, ki trajno rešuje vprašanje kontracepcije in je obenem ena od najzanesljivejših oblik preprečevanja nosečnosti. Za postopek sterilizacije se večkrat odločajo ženske, čeprav je postopek pri moških lažje in preprosteje izvedljiv.

Sterilizacija (t. i. vazektomija) pri moških se običajno izvaja v zunajbolnišnični (ambulatni) obravnavi, brez splošne anestezije. Sterilizacija pri ženskah poteka v splošni anesteziji, bolnišnična obravnava pa praviloma traja dva dni.

Pravna podlaga za izvajanje postopkov sterilizacije je Zakon o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok, ki obsega:

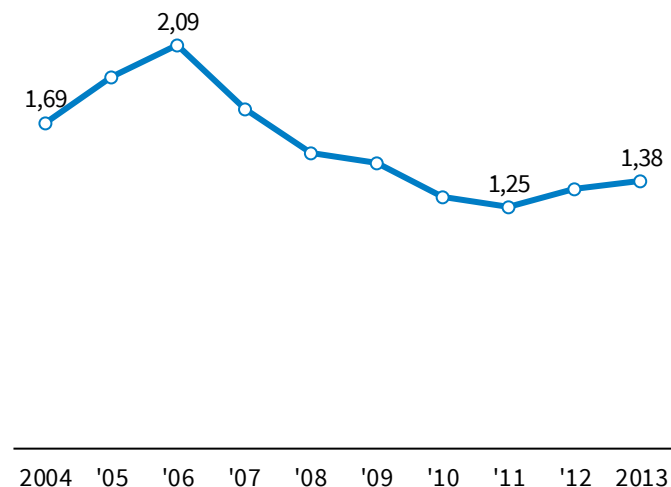
- Zakon o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok (Uradni list SRS, št. 11/77 z dne 19. 5. 1977),
- Zakon o spremembah zakona o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok (Uradni list SRS, št. 42/86 z dne 7. 11. 1986),
- Zakon o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo – ZZNPOB (Uradni list RS, št. 70/00 z dne 8. 8. 2000) ZZUUP-A.

Zakon je enak za oba posega; zakonsko določena starostna meja je 35 let, razen v izrednih zdravstvenih primerih. Zahtevo za poseg lahko vloži le razsodna oseba, za katero naj bi se postopek izvedel, odobriti pa jo mora komisija prve ali druge stopnje za umetno prekinitve nosečnosti (UPN) in

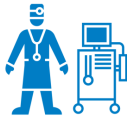
sterilizacijo. Postopek se praviloma lahko opravi šele 6 mesecev po odobritvi posega.

6.4 Graf 1: **Stopnje sterilizacij**, Slovenija, 2004–2013

na 1.000 prebivalcev 15–49 let

Vir: Evidenca sterilizacije (NIJZ 21)

6.4 Tabela 1: Število sterilizacij po spolu, Slovenija, 2004–2013

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Moški	150	169	245	194	197	200	189	245	225	229
Ženske	1.593	1.802	1.884	1.596	1.365	1.293	1.113	987	1.083	1.111
SKUPAJ	1.743	1.971	2.129	1.790	1.562	1.493	1.302	1.232	1.308	1.340

Vir: Evidenca sterilizacije (NIJZ 21)

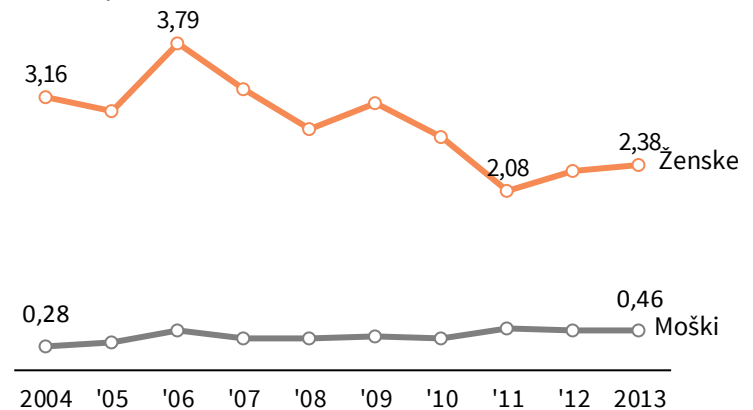
6.4 Tabela 2: Število sterilizacij po spolu in vrsti obravnave, Slovenija, 2013

	Bolnišnična obravnava	Ambulantna obravnava	SKUPAJ
Moški	-	229	229
Ženske	1.111	-	1.111
SKUPAJ	1.111	229	1.340

Vir: Evidenca sterilizacije (NIJZ 21)

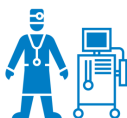
V letu 2013 je bilo v Sloveniji opravljenih 1.340 posegov sterilizacij, kar je 2,5 % več kot v preteklem letu.

6.4 Graf 2: Stopnje sterilizacij po spolu, Slovenija, 2004–2013 na 1.000 prebivalcev 15–49 let

Vir: Evidenca sterilizacije (NIJZ 21)

Za poseg sterilizacije se pogosteje odločajo ženske, vendar je v daljšem časovnem obdobju opaziti padajoči trend.

REGIONALNE PRIMERJAVE

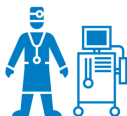
6.4 Tabela 3: Stopnje sterilizacij po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013

na 1.000 prebivalcev 15–49 let

	Moški	Ženske	SKUPAJ
Koroška	0,34	4,86	2,49
Pomurska	0,36	3,52	1,89
Jugovzhodna Slovenija	0,39	3,54	1,88
Goriška	0,32	2,70	1,45
Savinjska	0,16	2,81	1,42
Gorenjska	0,65	2,17	1,38
SLOVENIJA	0,46	2,38	1,38
Podravska	0,38	2,31	1,31
Spodnjeposavska	0,23	2,51	1,30
Osrednjeslovenska	0,79	1,75	1,26
Notranjsko-kraška	0,39	1,94	1,12
Zasavska	0,10	1,80	0,92
Obalno-kraška	0,11	0,82	0,45

Vir: Evidenca sterilizacije (NIJZ 21)

V letu 2013 je najvišja stopnja sterilizacij pri ženskah zabeležena v koroški regiji (4,9 na 1.000 prebivalcev), najnižja pa v obalno-kraški (0,8 na 1.000 prebivalcev). Pri moških je najvišja stopnja zabeležena v osrednjeslovenski (0,8 na 1.000 prebivalcev), najnižja pa v zasavski regiji (0,1 na 1.000 prebivalcev).

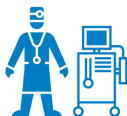
SEZNAM GRAFOV IN TABEL

SEZNAM GRAFOV

6.4 Graf 1: Stopnje sterilizacij , Slovenija, 2004–2013	6-2
6.4 Graf 2: Stopnje sterilizacij po spolu, Slovenija, 2004–2013.....	6-3

SEZNAM TABEL

6.4 Tabela 1: Število sterilizacij po spolu, Slovenija, 2004–2013	6-3
6.4 Tabela 2: Število sterilizacij po spolu in vrsti obravnave, Slovenija, 2013.....	6-3
6.4 Tabela 3: Stopnje sterilizacij po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013	6-4

DEFINICIJE

NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
Sterilizacija	Sterilizacija je postopek, s katerim se praviloma povzroči trajna neplodnost. Po zakonodaji je poseg dovoljen osebam, ki so dopolnile starost 35 let, le v izjemnih primerih tudi mlajšim. Sterilizacijo lahko odobri le komisija I. oz. II. stopnje za umetno prekinitvev nosečnosti in sterilizacijo.		Sterilization
Stopnja sterilizacij	Stopnja sterilizacij je razmerje med številom opravljenih sterilizacij v rodni dobi (15–49 let) v določenem koledarskem letu in številom prebivalstva enake starosti sredi istega leta, pomnoženo s 1.000. Stopnja se računa ločeno po spolu za starostno skupino 15–49 let.	Stopnja sterilizacij = (število sterilizacij / število prebivalstva) x 1.000	Sterilization rate